

1. Samenvatting voorstel

Vanaf boekjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Aanleiding is de aanpassing van het Besluit Begroting Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt.

Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over rechtmatigheidsfouten en onzekerheden die boven een nieuwe verantwoordingsgrens van **2%** van de totale lasten (*exclusief* dotaties aan reserves) komen (was 3% inclusief dotaties).

De accountant hanteert vanaf verslagjaar 2025 één materialiteitsgrens van **2%** van de totale lasten (*exclusief* dotaties aan reserves). Voorheen was dit 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden. Nu worden fouten én onzekerheden gezamenlijk getoetst aan één grensbedrag.

Naar aanleiding van de Wet open overheid (Woo) is aan het BBV een bepaling toegevoegd, op basis waarvan een openbaarheidsparagraaf moet worden opgenomen in begrotingen en jaarrekeningen van decentrale overheden.

Deze aanpassingen hebben dus directe gevolgen voor de manier waarop VRHM haar financiën verantwoordt (nieuwe verantwoordingsgrens van 2%) en gecontroleerd gaat worden (één materialiteitsgrens van 2%).

2. Algemeen

Onderwerp:	Actualisatie Financiële- en Controleverordening VRHM 2025	Opgesteld door:	E.H. Breider, Concerncontroller S. Kortekaas, Concerncontroller
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	4 december 2025
Agendapunt:	10.	Bijlage(n):	4
Portefeuille:	P. Heijkoop (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	N.v.t.	Datum:	N.v.t.

3. Besluit

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van de wijzigingen in BBV en BADO en de bestuurlijke gevolgen voor de VRHM.
2. In te stemmen met de aanpassing van interne regelgeving, namelijk:
 - a. Financiële verordening VRHM 2025 (art. 212 Gemeentewet)

- b. Controleverordening VRHM 2025 (art. 213 Gemeentewet)
 - c. Controleprotocol VRHM 2025
 - d. Normenkader rechtmatigheid VRHM 2025
3. Besluiten dat het Dagelijks Bestuur zelf vanaf verslagjaar 2025 de rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarrekening, inclusief rapportage over fouten en onzekerheden boven de verantwoordingsgrens.
 4. Vaststellen dat de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid 2% bedraagt van de totale lasten (exclusief dotaties aan reserves).
 5. Bepalen dat een openbaarheidsparaagraaf (Woo) en een paragraaf Overige gegevens in de begroting en jaarrekening wordt toegevoegd.

4. Toelichting op het besluit

Het Algemeen Bestuur dient de financiële- en controleverordening te actualiseren wanneer sprake is van wetswijzigingen in de Gemeentewet, het BBV, het BADO of de Wet gemeenschappelijke regelingen die gevolgen hebben voor de eisen aan begroting, verantwoording of controle. Deze verordeningen vormen het structurele kader voor het financieel beheer en de accountantscontrole. Het controleprotocol en het normenkader daarentegen zijn uitvoeringsdocumenten die jaarlijks door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld, zodat zij aansluiten op de voor dat verslagjaar geldende wet- en regelgeving, de vastgestelde toleranties en de specifieke risico's.

Vanaf boekjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Aanleiding is de aanpassing van het Besluit Begroting Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt.

Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over rechtmatigheidsfouten en onzekerheden die boven een nieuwe verantwoordingsgrens van **2%** van de totale lasten (*exclusief* dotaties aan reserves) komen (was 3% inclusief dotaties).

De accountant hanteert vanaf verslagjaar 2025 één materialiteitsgrens van **2%** van de totale lasten (*exclusief* dotaties aan reserves). Voorheen was dit 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden. Nu worden fouten én onzekerheden gezamenlijk getoetst aan één grensbedrag.

Daarnaast is naar aanleiding van de Wet open overheid (Woo) is aan het BBV een bepaling toegevoegd, op basis waarvan een openbaarheidsparaagraaf moet worden opgenomen in begrotingen en jaarrekeningen van decentrale overheden.

Deze aanpassingen hebben directe gevolgen voor de manier waarop VRHM haar financiën verantwoordt en gecontroleerd gaat worden.

De belangrijkste wijzigingen:

1. *Definitieve introductie rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening (BBV).*
Het Dagelijks Bestuur is zelf verantwoordelijk voor de verantwoording over de financiële rechtmatigheid. In plaats van de accountant, rapporteert het bestuur over fouten én onduidelijkheden (bij elkaar opgeteld) die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De rechtmatigheidsverantwoording wordt daarmee definitief een volwaardig onderdeel van de jaarrekening.

Definitie financiële rechtmatigheid: 'rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met relevante wettelijke voorschriften, waaronder mede begrepen de verordeningen'.

Met "waaronder mede begrepen de verordeningen" wordt bedoeld dat bij de beoordeling van financiële rechtmatigheid niet alleen naar landelijke wetgeving wordt gekeken, maar ook naar de door de VRHM zelf vastgestelde verordeningen. Overtredingen van die verordeningen kunnen leiden tot rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening en moeten mogelijk worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

2. *Eén "nieuwe" goedkeuringstolerantie van 2% voor de accountant (BADO)*

Voorheen hanteerde de accountant aparte toleranties voor fouten (1%) en onzekerheden (3%). Die worden nu samengevoegd tot één goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves). De goedkeuringstolerantie is daarmee uniform vastgesteld:

- afwijkingen $\leq 2\%$ → goedkeurende verklaring
- tussen 2–4 % → verklaring met beperking
- > 4 % → oordeelonthouding of afkeuring

3. *Uniformering controle op specifieke uitkeringen (SiSa)*

De accountant geeft voortaan een expliciet oordeel over de rechtmatigheid van specifieke uitkeringen. Dit oordeel komt in een aparte sectie in de accountantsverklaring. Ook het Dagelijks Bestuur moet deze fouten/afwijkingen opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording.

4. *Paragraaf 'Openbaarheid' (BBV)*

De Wet open overheid (Woo) vraagt om een paragraaf in de begroting en jaarstukken waarin beleidsvoornemens op het gebied van transparantie en informatiehuishouding en de uitvoering daarvan worden toegelicht.

5. *Paragraaf 'Overige gegevens' (BBV)*

In de jaarrekening dient een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. Deze paragraaf Overige gegevens moet in de jaarstukken worden opgenomen ná de jaarrekening en dus niet als onderdeel van de jaarrekening. In de paragraaf Overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen.

5. Kader

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden; Besluit van 21 maart 2025 tot wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Waterschapsbesluit en het Besluit financiële verhouding 2001 in verband met het verder uitwerken van de rechtmatigheidsverantwoording, het tijdelijk verlagen van het grensbedrag voor de verzameluitkering, en enkele andere wijzigingen.

6. Consequenties

De wijzigingen in het BBV en BADO betekenen dat het Dagelijks Bestuur zelf verantwoording moet afleggen over de rechtmatigheid van het financieel beheer. De jaarrekening bevat daarvoor een aparte rechtmatigheidsverantwoording, waarin fouten en onzekerheden boven een drempel van maximaal 2% van de lasten worden gemeld. Dit vraagt om een versterking van interne beheersmaatregelen, actualisatie van de financiële verordeningen en meer aandacht voor

dossiervorming en procesverantwoordelijkheid binnen de organisatie. De accountant blijft toetsen, maar de verantwoordelijkheid ligt nu primair bij het bestuur zelf.

Gevolgen voor de financiële huishouding:

Er moet voldoende aandacht komen voor interne beheersing en interne controle (waaronder toetsing aan de begroting, regelgeving én verordeningen). Financiële rechtmatigheid omvat óók naleving van eigen verordeningen en beleidsregels. De VRHM moet zélf aantonen dat processen voldoen aan alle relevante normen. Het bestuur moet aantoonbaar kunnen maken hoe rechtmatigheid is geborgd en hoe fouten worden voorkomen en hersteld.

De volgende documenten moeten geactualiseerd of aangescherpt worden:

- Financiële verordening (art. 212 Gemeentewet)
- Controleverordening (art. 213 Gemeentewet)
- Controleprotocol en Normenkader rechtmatigheid (incl. eigen beleid en interne regels)

7. Aandachtspunten/risico's

Er is geen publiek beschikbaar VNG-model (financiële of controle-)verordening dat expliciet is aangepast op basis van de wijzigingen in BADO per 17 april 2025 en gericht is op gemeenschappelijke regelingen (openbare lichamen Wgr).

De VNG adviseert wel tot aanpassing van verordeningen op basis van BADO 2025, maar heeft nog geen algemeen model gepubliceerd.

8. Implementatie en communicatie

Controleplan interne controle moet aansluiten op de 9 rechtmatigheidscriteria.

9. Bijlagen

- Financiële verordening VRHM 2025 (art. 212 Gemeentewet)
- Controleverordening VRHM 2025 (art. 213 Gemeentewet)
- Controleprotocol VRHM 2025
- Normenkader rechtmatigheid VRHM 2025

10. Historie besluitvorming

- Het Dagelijks Bestuur (9 oktober 2025) heeft ingestemd om de verordeningen (vier bijlagen) ter besluitvorming voor te leggen in het Algemeen Bestuur van 4 december 2025.

Vervangt: Financiële en Controleverordeningen 2023 vastgesteld in de vergadering van het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden, d.d. 14 september 2023.